

securitas provideri, est ipsa ante causæ cognitionem restituenda marito, textu expresso in cit. c. *Litteras* in fine, ibi: « Si vero tanta sit viri sævitia, ut mulieri trepidanti non possit sufficiens securitas provideri, non solum non debet ei restitui, sed ab eo potius amoveri, alioquin sufficienti (si fieri potest) securitate provisa, profecto videtur conjux ante causæ cognitionem restituenda marito. » Et concordat c. *Ex transmissa* 3, c. *Ex conquestione* 10, c. *Ex part.* 14 De restitutione spoliator., et c. *Intelleximus* 1, De ordine cognitionum.

(21. Spoliator violentus restituere debet spoliato, non solum rem ablatam, sed etiam cum ipsa omnes fructus, tum exstantes, tum consumptos, imo etiam illos quos non percepit, et prior possessor spoliatus percipere potuisset, si suam possessionem continuasset. *Communis*, textu expresso in cap. *Gravis* 11, De restitutione spoliator., et l. *Si de possessione* 4, cod. *Unde vi*.

(22. Unde, antequam dictus spoliator audiatur super prætensa rei ablatæ proprietate, est restituendus spoliatus, non solum in pristinam possessionem liberam ut antea, arg. c. *Pisanis* 19, § *Porro*, De restitutione spoliati., sed etiam ad omne id, quod ibi, sive ratione fructuum non perceptorum, sive ratione factarum expensarum amisit, et damnum passus est, licet ad spoliatorem nihil pervenit. l. *Prætor ait* 1, § 1, ff. *De vi et vi armata*, l. *Recte possidenti* 1, l. *Ut pulsos* 2, l. *Auctoritate* 3, et l. *Si de possessione* 4, cod. *Unde vi*; c. *Redintegranda* 3, caus. 3, q. 1, c. *Gravis* 11, De restitutione spoliatorum. Et hoc jure merito in odium spoliationis, Clem. unic. *De causa possession. et propriet.* Et sic Rota, in *Lavelen. seu Melphien. pecuniaria* 16 Novemb. 1610, coram *Ubaldo*, et in *Romana Silvæ* 15 Maii 1628, coram *Verospio*, allegat. a *Barbosa*, in cit. cap. *Gravis* n. 4, et sic doctores communiter.

(23. Nec talis spoliator excipere potest contra spoliatum per objectionem criminis; prius enim, ut supra, restituendus est actor spoliatus, antequam de crimine objecto per exceptionem audiatur reus spoliator, textu expresso in cap. *Item cum quis* 6, De restitut. spoliator, ibi: « Non occurrit nobis, quod illius objectio admitti debeat, vel principalis causæ propter hoc executio retardari, quoniam criminaliter adversus eum ante restitutionem agere non potest, cum præsumatur ejus existere inimicus. »

(24. Nisi tamen opponatur talis criminis exceptio, quæ personam spoliati reddat

inhabilem ad agendum, ut est excommunicatio, cum excommunicatus in judicio non sit ut actor audiendus, nec ibi stare possit, nisi tanquam reus. Cap. *Intelleximus* 7, De judiciis, c. *Conspiratores* 5, can. *Nullus anathematizatorum* 6, caus. 3, q. 4, cum similibus.

(25. In civilibus non admittitur spoliatio nis exceptio facta ab alio, quam ab actore, textu expresso in cap. *Frequens* 1, De restitutione spoliator. in 6.

(26. In criminalibus autem admittitur spoliatio nis exceptio etiam a quocunque tertio facta, dummodo fiat intra quindecim dies, et sit de tota substantia, vel majori parte, textu expresso in cit. cap. *Frequens*.

(27. Spoliatus excipiens spoliationem factam a tertio intra certum tempus a iudice statuendum, debet petere restitutionem, alias non juvat exceptio, et accusabitur, exceptione non obstante, textu expresso in cit. c. *Frequens*, § *Solet*.

(28. Agenti super rebus ecclesiasticis non obstat exceptio spoliationis privatorum rerum. Vel econverso, textu expresso in cit. cap. *Frequens*, § *Ad hoc*, ibi: « Ad hoc sancimus, ut rerum privatarum spoliatio agenti super ecclesiasticis, vel econverso, nullatenus opponatur. »

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(29. Adversus violentos spoliatores alia præter interdictum *Unde vi* sunt prodita remedia, puta accusatio ex lege Julia de vi publica et de vi privata; nec non constitutiones variæ recentiores, quibus vis coercetur, comprehensa in l. 7 et seq., c. *Unde vi*.

(30. Pinguiora vero præ cæteris sunt remedia juris canonici moribus hodiernis passim comprobata ex cap. *Sæpe contingit*, De restitut. spoliator., et can. *Redintegranda* 3, et 4, caus. 3, quæst. 1. Interdictum enim *Unde vi* tantum locum habet in rebus immobilibus et incorporalibus, quæ immobilium jure censentur, et tantum competit contra dejicientem, non item contra tertios rei possessores, et quidem intra annum.

(31. At remedium ex canone *Redintegranda* ad omnes omnino res extensum fuit, et adversus omnes rei possessores datum, sive bona, sive mala fide, sive cum, sive sine titulo possideant, et sive titulus, ex quo possident, sit onerosus, sive lucrativus sit, idque sine temporis distinctione.

(32. Sed an hæc, quæ usu recepta sunt de remedio ex capite *Redintegranda*, consona revera sint menti auctoris ipsius, vide *Bœhmer*. ad titul. *De restit. spoliati*.

SPOLIUM.

SUMMARIUM.

1. Spolia ecclesiasticorum beneficiatorum sine testamento aut facultate testandi decedentium spectant ad cameram Apostolicam. — 2. Spolia ecclesiasticorum morientium sine facultate testandi pertinent ad cameram Apostolicam; eorumque dispositiones nullæ sunt, etiamsi sint ad pias causas. — 3. Spolia beneficiatorum morientium extra residentiam, etiamsi habuerint facultatem

testandi, pertinent ad cameram Apostolicam. — 4. Spolia bonorum clericorum ex illicita negotiatione acquiritorum pertinent ad cameram Apostolicam. — 5. Spolia regularium vagantium et morientium extra claustra pertinent ad cameram Apostolicam, nisi habeant facultatem testandi. — 6. Non est tamen id intelligendum de omnibus bonis, sed de illis solum quæ acquisierunt extra claustra degentes. — 7. Hinc a fortiori manent religioni, et illi debentur bona illorum religiosorum, qui per accidens extra

claustra decedunt. — 8. Spolium regularium solet erogari per prælatos regulares in usum conventus absque beneplacito Apostolico, etiamsi sit pecunia deposita absque vinculo in banco publico. — 9. Spolia cardinalium ubicunque decedentium non pertinent ad cameram Apostolicam. — 10. Spolia curialium et prælatorum habentium facultatem testandi non pertinent ad cameram Apostolicam. — 11. Conclavistæ non subjacent spolio. — 12. Moriente clerico, sive Romano, sive curiali, sive incola ab intestato, si Romæ, vel intra spatium decem milliariorum moritur, succedunt hæredes. — 13. Spolia fieri non possunt a collectoribus, etc., de iis beneficiis, quorum beneficia non excedunt fructus ducatorum auri triginta de camera; et si faciunt, tenentur restituere, et per censuras ad hoc cogi possunt. — 14. Spoliatorum causæ agitandæ sunt cum citatione commissarii cameræ. — 15. Spoliatorum nomine, quæ ad cameram Apostolicam pertinent, non intelliguntur paramenta ecclesiæ, vasa, libri ecclesiæ gradualia, missalia, et hujusmodi. — 16. Vasa, ornamenta, vestimenta, et hujusmodi clerici decedentis intestati, si jam fuerint dicata Deo, ecclesiæ vel oratorio expresse, non spectant ad hæredes ab intestato. — 17. Item ad hæredes non spectant prædicta, si Deo, ecclesiæ vel oratorio fuerint dicata, etiam solum tacite. — 18. In dubio autem non concurrentibus supradictis, talia vasa, ornamenta, vestimenta, et hujusmodi spectant ad hæredes ab intestato. — 19. Donatio in dubio non præsumitur, sed probari debet. — 20. Constitutio S. Pii V, loquitur concurrente ecclesia cum spolio, non autem concurrente ecclesia cum hærede. — 21. Dicta Piana constitutio disponit solum de acquisitis ex fructibus beneficiorum, seu redditibus ecclesiasticis, non autem ex patrimonialibus, aut officiis lucrosis personalibus. — 22. Hinc hæredes beneficiati habentis opulentum patrimonium ante beneficii consecutionem, non debent amoveri a possessione bonorum, donec discutatur an bona fuerint acquisita ante vel post beneficii consecutionem, et an ex fructibus beneficii, vel ex fructibus patrimonii seu officii lucrosi personalis. — 23. Ad cognoscendum ex quibus redditibus sint acquisita bona beneficiati habentis patrimonium, seu lucrosam officium personale, quid sit attendendum. — 24. Si clare constet clericum non habuisse alia bona, quam illa ecclesiæ, nec etiam aliquod officium personale lucrosam exercuisse, tunc sine dubio cen-

(1. Spolia ecclesiasticorum beneficiatorum, qui decedunt sine testamento, vel sine facultate testandi disponunt, et illa, quæ ultra facultatem remanent, pertinent ad cameram Apostolicam. Paulus III, 29 constit. incip. *Romani*.

(2. Spolia ecclesiasticorum beneficiatorum morientium sine facultate testandi pertinent ad cameram Apostolicam, eorumque dispositiones nullæ sunt, etiamsi sint ad pias causas. Pius IV, constit. 8, incip. *Grave nimis*.

(3. Spolia beneficiatorum morientium extra residentiam, etiamsi habuerint facultatem testandi, pertinent ad cameram Apostolicam. Pius V, constit. 91, incip. *In suprema*.

(4. Spolia bonorum clericorum ex illicita negotiatione acquiritorum pertinent ad cameram Apostolicam. Pius IV, constit. 19, incip. *Decens*.

(5. Spolia regularium vagantium et morientium extra claustra pertinent ad cameram Apostolicam nisi habeant facultatem

senda sunt talia bona acquisita ex fructibus ecclesiasticis, adeoque cadere sub spolio et deberi ecclesiæ. — 25. Si autem dubium sit, an clericus ultra bona ecclesiæ, habuerit etiam bona propria, vel aliquod lucrosam officium personale tunc præsumitur clericum acquisivisse ex fructibus ecclesiasticis; at si talia bona ab hæredibus clerici possideantur, onus probandi, quod fuerint acquisita ex fructibus ecclesiasticis, spectat ad cameram, et respective ad ecclesiam, ubi ipsa ad talia bona succedat. — 26. Quando constat clericum simul habuisse bona ecclesiæ, et etiam patrimonialia, seu officia personalia lucrosa, nec constare potest, ex quibus fructibus fuerint talia bona acquisita, quid? — 27. Omnia spolia archiepiscoporum et episcoporum in insula Sardinia, et extra, non tamen in Italia decedentium, abdicantur ab eorum successoribus, et applicantur respectivis ecclesiis pro fabrica et manutenzione. — 28. Spolium clericorum non est in usu in statu Mediolanensi, sed ex antiqua consuetudine transit ad eorum hæredes. — 29. Spolia archiepiscoporum et episcoporum, in regno Neapolis spectant ad ecclesias metropolitanas et cathedrales. — 30. Jus spoliū ubi et quomodo sit receptum? — 31. Spolia defunctorum canonicorum S. Salvatoris Bononiæ spectant ad eorum religionem. — 32. Spolia defunctorum Equitum Hierosolymitanorum non spectant ad cameram Apostolicam, sed ad eorum religionem. — 33. Nec eorum bona spectant ad hæredes sanguinis, sed religioni acquiruntur: quod procedit etiam de bonis patrimonialibus, aut aliunde quæsitis. — 34. Advertitur, tamen religionem Hierosolymitanam ex urbanitate dimittere suis militibus, et eorum hæredibus, omnia sua bona immobilia, nec fieri spolia, nisi de mobilibus et se moventibus. — 35. Spolium omnium eorum, quæ ab episcopo quæsitæ fuerunt a priori ecclesia, a qua fuit translatus, debetur eidem ecclesiæ. — 36. Spolium omnium rerum ad usum, et cultum divinum spectantium debetur ecclesiis quibus episcopi præfuerunt. Et de his episcopi nequeunt disponere per ultimam voluntatem, et contractum lucrativum donationis; sed solum per contractum onerosum ad satisfaciendum creditoribus, si alia bona non sufficiant. — 37. Etiam spolia beneficiatorum sunt dividenda proportionaliter inter ecclesias quibus præfuerunt. — 38. Spoliatorum tamen nomine non veniunt distributiones canonici defuncti. — 39. Alia ad rem ad num. 61.

testandi; Gregorius XIII, constit. 43, incip. *Officii nostri*. (6. Advertit tamen Passerinus, *De statib. homin.*, tom. III, pag. 189, artic. 8, num. 529, talem constitutionem non habere locum de omnibus bonis religiosorum, sed de illis solum quæ acquisierunt extra claustra degentes; de his bonis loquitur constitutio Pauli IV, 14, inc. *Postquam*, et patet etiam ex citat. const. Greg. XIII, ubi dicitur tempore, quo extra claustra hujusmodi fuissent acquisita, et tandem § 3 statuit, ut bona omnia per regulares degentes extra claustra acquisita spectent ad cameram Apostolicam, ideo quæ relictus acquisivit, antequam egrederetur de claustro, concludit dictus Passerinus, religioni manent, nam fuerunt jam illi acquisita. *Vide infra* num. 39.

(7. Hinc a fortiori manent religioni, et illi debentur bona illorum religiosorum, qui cum legitima facultate suorum superiorum itinera arripientes, vel apud parentes, amicos et benefactores, religiosas vacationes obeuntes per accidens ibi decedunt.

Et ita censuit sacra congregat. Episcop. et Regul., in *Vercellen.* 11 Aprilis 1650, et 30 Junii 1604, apud Pignatell., tom. VIII, cons. 85, allegans ad rem alia decreta sac. congr. S. Officii.

(8. Spolium regularium solet erogari per praelatos regulares in suum conventus absque beneplacito Apostolico, etiamsi sit pecunia deposita absque vinculo in banco publico, quia vere non est pecunia destinata ad emptionem. Sacra Congr. Concilii, die 28 Februarii 1654, tom. XIX *Decret.*, pag. 319, proposito dubio: « N. superior regularis querit pro quiete suae conscientiae, an si ipse pecunias provenientes ex spolio religiosi defuncti juxta consuetudinem monasterii pure absque aliquo vinculo deposuerit in banco publico civitatis, illas postea juxta eadem consuetudinem erogando in dictum usum, et necessitates urgentes ipsius monasterii ob penuriam et infirmitates supervenientes, ut ex partitis libri ejusdem monasterii liquere asseritur, incidit in poenas expressas in decreto *De rebus regul. non alienand.* inhærente etiam constitutione Pauli II, eo quod prius non obtinuerat licentiam. Sac. congreg. secundum ea, quae proponuntur, respondit non incidisse. » Sic refert cardin. Petra, tom. V *Comment. ad constitut. 5 Pauli II*, sect. 2, n. 33.

(9. Spolia cardinalium ubicunque decedentium non pertinent ad cameram Apostolicam. Pius IV, constitut. 19, incip. *Decens.*

(10. Spolia curialium et praelatorum habentium facultatem testandi, non pertinent ad cameram Apostolicam. Pius IV, const. 19, incip. *Decens.*

(11. Conclavistæ non subjacent spolio. Gregor. XIV, constitution. incipient. *Romanus*, § 10.

(12. Moriente clerico sive Romano, sive curiali, sive incola, ab intestato, si Romæ, vel intra spatium decem milliariorum moritur, succedunt hæredes. Paulus V, constit. 18, incip. *In eminenti*, § 4, Alexander VII, constitut. incip. *Nos volentes.*

(13. Spolia fieri non possunt a collectoribus, etc., de iis beneficiatis, quorum beneficia non excedunt fructus ducatorum auri triginta de camera, et si faciunt, tenentur restituere, et per censuras ad hoc cogi possunt. S. Pius V, constit. 42, incip. *Rom. Pontif.*

(14. Spoliorum causæ agitandæ sunt cum citatione commissarii cameræ. S. Pius V, constit. 51, incip. *Attendentes.*

(15. Spoliorum nomine, quæ ad cameram Apostolicam pertinent, non intelliguntur paramenta ecclesiæ, vasa, libri ecclesiæ, gradualia, missalia, et aliæ res sacræ, etiam auri et argenti, ac quæcunque alia bona, quæ per quoscunque episcopos ad usum et cultum divinum, etiam in eorum privatis ædibus, et capellis, vel oratoriis destinata tempore eorum obitus reperiuntur; quæ etiam sub quibusvis facultatibus testandi, et alias disponendi minime comprehenduntur, sed ea omnia ad eorum ecclesias idque proportionaliter habita ratione fructuum et

temporis, quo beneficia, si plura fuerint, possederunt, nec ad hæredes ex testamento, vel ab intestato deveniunt. S. Pius V, constit. 42, incip. *Romani Pontificis.*

(16. Vasa, ornamenta, vestimenta, et hujusmodi clerici decedentis intestati, si jam fuerunt dicata Deo, ecclesiæ vel oratorio expresse, non spectant ad hæredes ab intestato. *Communis.* Quod enim semel Deo dedicatum est, ad humanos usus amplius redire non debet. Can. *Nulli licet* 3, caus. 12, q. 2, can. *Quod semel* 4, caus. 19, q. 3, can. *Ligna* 36, et can. *Vestimenta* 40, dist. 1, *De consecrat.*, cap. *Ad hæc* 2, *De religiosis domibus*, cap. *Mancipia* 3, *De rerum permut.*, cap. *Semel* 51, *De reg. juris* in 6, l. *Si quis sepulcrum* 12, § 1, ff. *De religiosis et sumptibus funerum.*

(17. Item ad hæredes non spectant prædicta, si Deo ecclesiæ vel oratorio fuerint dicata, etiam solum tacite, ut si haberent signum, vel insignia ecclesiæ, vel essent ita apta tali ecclesiæ, ut viderentur fuisse a primæva sua emptione, vel confectione ipsi dicata, vel aliæ consimiles adessent conjecturæ, quibus posset rationabiliter præsumi ipsa fuisse tacite dicata ecclesiæ dicata, seu donata. Rota divers., part. III, lib. III, decis. 582, n. 7 et 9; Ventriglia, tom. II, adnot. 16, § 1, num. 11, et alii, arg. citatis juris. Unde ex Menochio, lib. II *De arbitr. judic.*, caus. 88, num. 8, iudicis arbitrio est relinquendum, quanam conjectura ad præsumendam donationem sufficiat, quia conjecturæ in facto consistunt. Arg. l. *Sed si quis* 14, § 7, ff. *De religiosis et sumptibus funerum.*

(18. In dubio autem, non concurrentibus supradictis, talia vasa, ornamenta vestimenta, et hujusmodi spectant ad hæredes ab intestato; sic expresse pluribus adductis, defendit Ventriglia, *loco cit.*, a num. 12 ad 18, ubi testatur sic respondisse in facti contingentia, et secundum suum votum sic fuisse judicatum in quadam curia episcopali quoad sequentem casum: « Reverendus quondam N. N. dum viveret, emit ad suum proprium privatum usum et commoditatem nonnulla vasa, ornamenta seu vestimenta ecclesiastica et sacerdotalia, et deinde creatus canonicus ecclesiæ N. adhuc bona prædicta pro suo usu retinuit in eadem ecclesia, successive ab hac vita decessit, nulla facta particulari dispositione prædictorum bonorum. »

(19. Et ratio est, quia in tali casu bona prædicta non debent censi donata ecclesiæ, quia donatio in dubio non præsumitur, sed probari debet per text. in l. *Cum de indebito* 25, ff. *De probationibus et præsumptionibus.* Imo potius error, seu actus invalidus, quam donatio præsumitur: Mascardus, *De probationibus*, conelus. 554, num. 4; Menochius, lib. II *De arbitr. judic.*, casu 88, num. 3; Barbosa, *De axiomat. usu frequent.*, verb. *Donare*; Flaminius Parisius, *De resignat. benefic.*, lib. IX, q. 19, num. 5; Aretin., in l. *A Titio*, num. 3, *De verbor. obligat.*; Ventriglia, *loco cit.*, num. 15, et

alii; unde cum donans dicatur perdere per Glossam in c. 1, *De donationibus*, et nemo præsumatur suum jactare et perdere, per cit. l. *Cum de indebito* 25, ff. *De probationibus et præsumptionibus*, et l. *Campanus* 47, ff. *De bonis libertorum*, merito damnatur præsumptio donationis, prout fuisse damnatam in simili casu asserit Riccius, in *Decis. cur. archiepisc. Neapol.*, decis. 296, ubi quidam privatus fecerat argentea candelabra cum stigmatibus cujusdam monasterii, illaque penes monasterium reposuit, et adhuc contra monasterium fuit judicatum non fuisse donata, ut ad litteram refert Ventriglia; *loco cit.*, n. 15.

Qui insuper n. 16 subdit, quod non obstat cit. supra n. 15, constitutio 42 S. Pii V, incipiens *Romani Pontificis*, ubi disponitur vasa, ornamenta, vestimenta, et hujusmodi in hæreditate beneficiati inventa, non ad spolium, sed ad ecclesiam beneficii spectare, quia prædicta constitutio loquitur concurrente ecclesia cum spolio, quod cum ficta persona sit, et odiosa, præsumendum est, defunctum ecclesiam spolio præferre voluisse; non autem loquitur constitutio concurrente ecclesia cum hærede, ut in casu nostro. Unde cum simus in diverso casu, non est facienda extensio de uno ad alium casum, cap. *Quæ a jure* 28, *De reg. juris*, et ibi Glossa communiter recepta verb. *Quæ a jure*, ubi ad id plura jura adducit, l. *Quod contra* 141, ff. *De reg. juris*, cum similibus, maxime cum non militat eadem ratio; a diversis enim non fit illatio. L. *Papinianus* 20, ff. *De minoribus*, c. *Ad audientiam* 12, *De decimis*, ad late tradita per Everardum, in sua *Topica*, loco: *a ratione legis*, etc., fol. 57.

(21. Tum quia dicta Piana constitutio disponit solum de acquisitis ex fructibus beneficiorum, seu redditibus ecclesiasticis, non autem ex patrimonialibus aut officiis lucrosis personalibus, ut quia clericus habebat officium lucrosum in curia, erat doctor, publicus lector, et hujusmodi, ut tradunt Navarr., *De spoliis cleric.*, § 1, n. 4; Bursat., cons. 376, n. 28, vers. *Attamen cessat*; Barbosa, *De jure ecclesiastic.*, lib. III, c. 17, n. 62; Azor., *Instit. moral.*, tom. II, lib. VIII, cap. 2, q. 11; Panimol., decis. 20, adnot. 2, n. 11; Bellet., *Disquisit. cleric.* I part., tit. *De bonis cleric.*, § 9, n. 5; Ventriglia, *loco cit.*, n. 17; Rota, in *Forolivien. de Monsignoribus* 26 Februarii 1603, coram Penia. In nostro autem casu talia bona non fuerunt empta ex fructibus beneficii, cum supponantur empta ante beneficii consecutionem, adeoque non cadunt sub spolio, sed spectant ad hæredes, ut cavetur in cap. 1 *De testament.*, in cap. *Manifesta*, et in cap. *Sicut manifesta* 12, q. 1, et tradunt Panimoll., decis. 20, adnot. 2, num. 6; Navarr., *loco cit.*, § 5; Ventriglia, *loco cit.*, num. 17, et alii per textum in l. *Edicto* 3, cod. *De edicto divi Adriani tollendo*, ubi hæredi tradendam esse possessionem omnium bonorum defuncti disponitur.

(22. Hinc hæredes beneficiati habentis

pingue patrimonium ante beneficii consecutionem non debent amoveri a possessione bonorum, donec discutiatur, an bona fuerint acquisita ante, vel post beneficii consecutionem, et an ex fructibus beneficii, vel ex fructibus patrimonii, seu officii lucrosi personalis? per textum clarum in cap. *Nulli dubium* 1, caus. 12, q. 5 in fine, ibi: « Nec ei sine cognitione de his, quæ possidet quidquam auferre. » Et tradunt Panormit., in cap. *Cum esses*, n. 24, vers. *Sed possessor*, *De testament.*; Bursat., cons. 376, n. 13; Zabar., consil. 79, n. 2, vers. *Unde in casu nostro*; Roman., cons. 159, n. 5, vers. *Tertio casu principali*; Redoan., *De spoliat. clericor.*, q. 9, num. 33 in fine; Aloysius Leo in *Thesaur. for. eccles.*, part. III, c. 3, n. 25; Filliuc., *Oper. moral.*, tract. 43, c. 5 in fine; Panimol., *loco cit.*, n. 12, et alii passim.

(23. Ad cognoscendum autem ex quibus redditibus sint acquisita bona beneficiati habentis patrimonium, seu officium personale lucrosum, attendenda est summa fructuum beneficii, ex qua summa, et non ex patrimoniali, seu personali lucro detrahenda sunt alimenta beneficiati, et suæ familiæ, ac omnes expensæ necessariae, aliæque factæ pro elemosynis et piis operibus; unde, si talis summa ex redditibus beneficii non sit tam ingens et exuberans, ut ex ipsa, detractis supradictis omnibus, adhuc remaneant superflui redditus, ex quibus verisimiliter detegatur fuisse dicta bona acquisita, tunc censenda sunt acquisita ex fructibus patrimonii et officii personalis lucrosi, quæ in tali casu non cadunt sub spolio, sed spectant ad hæredes; sic Innocentius, in c. *Cum in officiis* 27, *De testamentis*, ibique communiter cæteri canonistæ, teste Panimol., *loco cit.*, n. 13, apud quem etiam communis aliorum.

(24. Si vero clare constet clericum non habuisse alia bona, quam illa ecclesiæ, nec etiam aliquod officium personale lucrosum exercuisse, tunc sine dubio censenda sunt talia bona acquisita ex fructibus ecclesiasticis, adeoque cadere sub spolio, et deberi ecclesiæ. *Communis*, per text. in cap. *Cum unusquisque*, *De peculio clericor.*, et c. 1, caus. 2, q. 3, cum similibus.

(25. Si autem dubium sit, an clericus ultra bona ecclesiæ habuerit etiam bona propria, vel aliquod officium personale lucrosum; tunc præsumitur clericum acquisivisse ex fructibus ecclesiasticis; sed si talia bona ab hæredibus clerici possideantur, onus probandi, quod fuerint acquisita ex fructibus ecclesiasticis, spectat ad cameram, et respective ad ecclesiam, ut ipsa ad talia bona succedat. Menoch., *De arbitr. judic.*, cas. 165, n. 9 et 10, et *De præsumpt.*, l. b. III, præsumpt. 13, n. 7, cum pluribus aliis ibi allegatis; Gratian., *Disceptat. forens.*, c. 381, n. 1, tom. II; Panimol., *loco cit.*, n. 14 et 19, et alii passim.

(26. Quando tamen constat, clericum simul habuisse bona ecclesiæ, et etiam patrimonialia, seu officia personalia lucrosa, nec